

Studeren met autisme

Geen gevoel voor non-verbale communicatie, moeite om het 'grote plaatje' in het oog te houden... Studeren valt niet mee voor iemand met een autistische stoornis (ASS). In Leeuwarden slaat een groepje VHL-studenten zich er dapper doorheen, met steun van de decanen en van lotgenoten. 'Ik voel me soms onzeker en onbegrepen.'

tekst: Karin de Mik / **foto's:** Het Hoge Noorden

LOTGENOTEN

Bij Van Hall Larenstein in Leeuwarden komen studenten met een Autisme Spectrum Stoornis (ASS) sinds een jaar wekelijks bijeen onder leiding van studentendecaan Tine de Jong. De studentengroep werd vorig jaar opgericht. Er komen gemiddeld zes studenten. Het decanaat geeft hun advies en biedt ondersteuning. Ook wordt gekeken welke belemmeringen ze tegenkomen en welke faciliteiten of aanpassingen in het onderwijs-

programma nodig zijn. Op verzoek van de student geven decanen ook voorlichting over autisme aan medestudenten en docenten.

Mensen met ASS hebben moeite met het aanvoelen van non-verbale signalen en sociale codes. Ook empathie met anderen is soms lastig. Er zijn diverse gradaties en vormen van ASS, zoals PDD-NOS en het syndroom van Asperger.

Mark Dees (26) tweedejaars Diermanagement 'Ik weet alles van katachtigen'

'Ik zeg wel eens: autisme kan een beperking zijn, maar je hoeft het niet als een beperking te zien. Vorig jaar heb ik met Tine de ASS-studentengroep opgericht. Die is bedoeld om elkaar steun te bieden en te geven. Ik wist in mijn studiejaar niet of er meer studenten met ASS waren hier. Daardoor voelde ik me wel eens alleen. Op een dag over autisme op school ontmoette ik anderen. Ik heb nu de erkenning dat ik niet de enige ben.

Autisten zijn eerlijk en recht voor zijn raap. Toch voel ik me soms onbegrepen en onzeker, omdat je niet op zo'n vlotte manier communiceert met anderen. Ook al spreken we beiden Nederlands, toch versta ik je niet, zeg ik wel eens. Non-verbaal gedrag vang ik niet op. Hier op school was een vriendinnengroep waarmee ik steeds contact zocht. Elke keer als ik ze zag zei ik: hallo! Ik had niet door dat ze daar niet van gediend waren. Dat is een kenmerk van autisme. Je vangt hintjes niet op. Een ander kenmerk is dat een autist zich vaak op een onderwerp richt en daar alles van af weet. Mijn specialisatie zijn katachtigen. Ik begrijp dieren soms beter dan mensen. Het leren gaat me gelukkig goed af. Ik pik de stof snel op. Ik heb wel een duidelijke structuur nodig. Studiestof of lesroosters kan ik soms moeilijk duiden, maar dan zoek ik net zo lang tot ik het snap.'

**Marianne van Zanen (26), vijfdejaars Milieukunde,
sinds vier jaar lid van de medezeggenschapsraad
'Vermijd beeldspraak en sarcasme'**

'Ik heb moeite met non-verbale communicatie. Daardoor kan ik vrij bot overkomen, maar dat bedoel ik niet zo. Een autist heeft soms veel chaos in zijn hoofd. Te veel nieuwe indrukken en prikkels kunnen stress geven. Net als het regelen van veel dingen. Hoofden bijzaken kan ik niet altijd goed scheiden. Een helicopterview ontbreekt nogal eens. De valkuil van autisten is dat ze te snel de diepte in gaan met gesprekken. Ik heb een brochure geschreven over ASS, die ik vorig jaar heb aangeboden aan Aalt Dijkhuizen. Daarin geef ik ook tips aan docenten zoals: vermijd beeldspraak, uitdrukkingen, metaforen en sarcastische uitspraken. Veel autisten begrijpen die niet, want ze nemen zaken letterlijk. Gebruik heldere taal, breng structuur aan in een college, maak duidelijke afspraken en leg die ook vast. Dit alles is noodzakelijk voor een autist en handig voor andere studenten. Studenten met autisme raad ik aan het aan hun mentor en studiebegeleider te vertellen. Daar help je jezelf enorm mee. Bij tentamens kun je dan een half uur extra tijd krijgen. Een andere tip is om een studiemaatje te zoeken, iemand uit je klas die jou kan helpen met de studieplanning.'

**Giel van Ommen (20), eerstejaars Milieukunde
'Ik zit liever in mijn eigen wereldje'**

'Ik ben vrij selectief aan wie ik vertel dat ik Asperger heb. Het hangt van de situatie en de persoon af. Ik vertel het liever niet, omdat je dan zo'n etiket krijgt. Een klasgenoot aan wie ik vroeg wat minder rumoerig te zijn zei: 'Oh ja, jij kunt je wat minder concentreren hè?' Ik heb liever dat mensen denken: hij is zoals hij is. Ik ben ik. Ik ben anders, maar niet de mindere van anderen. Sinds twee jaar woon ik in een studentenhuus in Leeuwarden waar ik begeleid woon met zeven andere studenten die ook autistisch zijn. Kook- en schoonmaaktaken verdelen we en we eten samen. Eens per week heb ik daar een gesprek met mijn begeleider. Het is een stap naar helemaal op jezelf wonen. Met mijn studie gaat het niet zo goed. Ik kan me er moeilijk toe zetten te gaan studeren. Met plannen en organiseren heb ik moeite. Ik heb menig les gemist doordat ik niet naar de roosterwijzigingen op internet keek. Die zijn voor mij onoverzichtelijk. Contacten met studiegenoten heb ik weinig. Ik neem wel eens het initiatief om een gesprek te beginnen, maar ik vind het moeilijk de stemming van mensen in te schatten. Ik zit liever in mijn eigen wereldje.'

**Babette van Berkel (20), tweedejaars Diermanagement
'Zelfvertrouwen heb ik wel'**

'Informatie verwerk ik minder snel dan anderen. De problemen begonnen bij mijn eindexamen van de havo. Tot mijn verrassing werd de diagnose autisme gesteld. Ik ben een vrij nuchter persoon. Als iemand bijvoorbeeld verdrietig is, zou ik wel willen troosten, maar ik weet niet hoe. Op feestjes vind ik het lastig een gesprek aan te knopen. Net als ik in een groepje iets wil zeggen, is een ander me voor. Maar zelfvertrouwen heb ik wel. In de groep met ASS-studenten is het heel gezellig. Het is fijn om bij elkaar te komen. Je begrijpt elkaar beter en zit op hetzelfde denkniveau. We wisselen ervaringen en tips uit. Mijn studie gaat goed. Het nadeel van ASS is dat je niet zo snel contacten maakt in een grotere groep. Meestal vertel ik dat ik ASS heb. Voor een autist is het handig wanneer een ander dingen herhaalt. Ik vraag medestudenten ook wel of ze willen checken of ik iets goed heb begrepen. Ja, daar is begrip voor. Het voordeel van autistisch zijn is dat je over sommige dingen dieper blijft nadenken. Een autist focust zich aan de andere kant nogal op details en verliest het grote geheel uit het oog. Mijn tip aan andere autisten is: wees jezelf en doe niet of je iemand anders bent.' ®

